

Briselē, 28.3.2018.
SWD(2018) 85 final

KOMISIJAS DIENESTU DARBA DOKUMENTS

IETEKMES NOVĒRTĒJUMA KOPSAVILKUMS

Pavaddokuments dokumentam

Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai,

ar ko attiecībā uz konkrētām maksām par pārrobežu maksājumiem Savienībā un maksām par valūtas maiņu groza Regulu (EK) Nr. 924/2009

{COM(2018) 163 final} - {SWD(2018) 84 final}

Kopsavilkuma lapa
Tetekmes novērtējums par Regulas (EK) 924/2009 grozīšanu, lai samazinātu pārrobežu maksājumu izmaksas
A. Rīcības nepieciešamība
Pamatojums Risināmā problēma
<p>Lielas izmaksas saistībā ar pārrobežu maksājumiem (kas veido 6 % no visiem ES maksājumiem) kavē vienotā tirgus izveides pabeigšanu. Šī problēma jau ir tikusi risināta eurozonas valstīs, kur pārrobežu darījumi un iekšzemes darījumi euro valūtā izmaksā vienādi. Turpretī pārrobežu maksājumiem valūtās, kas nav euro, vai maksājumiem euro valūtā no valstīm, kuru valūta nav euro, tiek piemērotas lielas maksas un tādējādi Eiropas Savienībā ir izveidojusies situācija, ka pastāv šādas divas maksājumu pakalpojumu lietotāju kategorijas: absolūtais vairākums, kas izmanto vienotās euro maksājumu telpas sniegtās priekšrocības, un mazākums, kurš dzīvo salīdzinoši mazās teritorijās ar atsevišķu valūtu, kur visi pārrobežu darījumi ir saistīti ar lielām izmaksām. Šīs lielās izmaksas atspoguļo ne vien mazu apjomu un modernas infrastruktūras trūkumu (valūtām, kas nav euro), bet arī nepietiekamu konkurenci un regulatoru nepietiekamu spiedienu uz maksājumu pakalpojumu sniedzējiem attiecībā uz to, lai euro darījumu mazās izmaksas tiktu nodotas tālāk lietotājiem valstīs, kuru valūta nav euro.</p>
Iniciatīvas mērķi
<p>Šīs iniciatīvas mērķis ir samazināt maksas par pārrobežu maksājumiem visā ES un tādējādi veicināt visu ES iedzīvotāju un uzņēmumu labāku integrāciju ES ekonomikā. To ir paredzēts panākt ar to, ka maksas, kas ieturētas par pārrobežu darījumiem, tiktu pielāgotas maksām, kuras piemēro iekšzemes darījumiem, vienlaikus nodrošinot, ka tas neradīs lielākas maksas par citiem pakalpojumiem. Turklāt iekreiz, kad pārrobežu darījumā notiek valūtas maiņa, ir jānodrošina, ka maksājumu pakalpojumu lietotājiem ir pieejama maksu pārredzamība un attiecīgā gadījumā arī variantu salīdzināmība.</p>
ES mēroga rīcības pievienotā vērtība
<p>Dalībvalstis, kas nav eurozonas dalībnieces, pašas varētu veikt nepieciešamos pasākumus, un šāds variants ir paredzēts arī Regulā 924/2009. Tomēr tikai viena dalībvalsts to jebkad ir darījusi un nekas neliecina, ka citas dalībvalstis būtu gatavas rīkoties līdzīgi. Ir arī maz ticams, ka tuvākajā nākotnē šī problēma tiks atrisināta dalībvalstīs, kas nav eurozonas dalībnieces un kas pievienojas eurozonai, kā tika sagaidīts 2001. gadā, kad pirmoreiz tika ieviesti Regulas 924/2009 principi. Tādējādi scenārijs par šķēršļu, kas saistīti ar pārrobežu darījumu izmaksām, likvidēšanu vienotajā tirgū nav īstenojies. Tādēļ ir nepieciešama ES mēroga rīcība.</p>

B. Risinājumi
Apsvērtie leģislatīvie un neleģislatīvie politikas risinājumi. Vēlamais variants. Pamatojums
<p>Tā kā attiecīgu ES tiesību aktu neesības apstākļos nav bijis iespējams atrisināt šo problēmu, tika apsvērtas četras politikas risinājuma alternatīvas, kurās visās paredzēts paplašināt tvērumu principam par izmaksu vienādošanu – iekšzemes darījumiem dalībvalsts oficiālajā valūtā (kas nav euro) un pārrobežu darījumiem:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) dalībvalsts valūtā; 2) dalībvalsts valūtā un euro; 3) vienīgi euro valūtā; 4) jebkurā ES dalībvalsts valūtā neatkarīgi no tā, kur darījums notiek. <p>Minētais 3. variants ir efektīvs, jo visiem maksājumu pakalpojumu sniedzējiem (arī valstīs, kuru valūta nav euro) ir pieejama moderna infrastruktūra pārrobežu maksājumiem euro valūtā. Pārrobežu darījumu</p>

vairākums valstīs, kuru valūta nav euro, notiek euro valūtā, tādējādi 3. variants aptvertu lielu daļu pārrobežu darījumu. Tā kā euro darījumi ir lēti, mazs būtu risks, ka ar palielinātām maksām par iekšzemes darījumiem tiktu šķērssubsidēti dārgie pārrobežu darījumi valūtās, kas nav euro. Minētais 3. variants ir arī saskanīgs ar ilgāka termiņa mērķi – euro kā kopīgās valūtas ieviešanu visās dalībvalstīs. Arī ieinteresēto personu atbalsts šim variantam būtu lielāks nekā jebkuram citam risinājuma variantam.

Atbalsts konkrētiem variantiem

Maksājumu pakalpojumu sniedzējiem vēlamākais būtu *status quo* variants, tomēr, ja tiktu virzīta iniciatīva par tiesību akta pieņemšanu, tie par atbalstāmāko uzskata 3. variantu. Maksājumu pakalpojumu lietotājiem labvēlīgāks varētu būt 2. un 4. variants, ja vien maksājumu pakalpojumu sniedzēji nepalielinātu citas cenas (piem., kontu uzturēšanas maksas, valūtas maiņas maksas), lai tādējādi šķērssubsidētu dārgos pārrobežu darījumus valūtās, kas nav euro. Eiropas Parlaments par visvēlamāko variantu varētu uzskatīt scenāriju, kurā tvērumā tiek iekļauti vēl arī citi darījumi, savukārt dalībvalstis droši vien atbalstītu galvenokārt 3. variantu, ja vien tās neveiktu brīvprātīgu 1. vai 2. varianta ieviešanu, kā paredzēts pašreizējā Regulā 924/2009.

C. Vēlamā varianta ietekme.

Ieguvums no vēlamā risinājuma (ja nav, no galvenajiem risinājumiem)

Vidējās cenas par pārrobežu darījumiem euro valūtā valstīs, kuru valūta nav euro, pašlaik tiek lēsta 8 euro apmērā par naudas pārskaitījumu, 0,40 euro par maksājumu ar karti un 2,30 euro par skaidras naudas izņemšanu. Īstenojot vēlamo variantu, šīs cenas tiktu samazinātas līdz to cenu līmenim, kuras tiek piemērotas iekšzemes darījumiem vietējā valūtā, proti, attiecīgi 1, 0 un 0,63 euro. Pieņemot, ka euro valūtā veikto darījumu īpatsvars visu pārrobežu darījumu vidū nesamazināsies, ir sagaidāms, ka maksājumu pakalpojumu lietotāji kopumā varētu ietaupīt 900 miljonus euro gadā. Viņi/tie arī gūtu labumu no vairāk pārredzamām un mazāk sarežģītām maksu struktūrām, kas varētu izraisīt lielāku konkurenci. Mazākas pārrobežu darījumu izmaksas veicinātu padziļinātu ES saimniecisko integrāciju un līdz ar to palielinātu arī ekonomikas ražīgumu un konkurētspēju. Tam varētu būt arī politiski ieguvumi, jo šī iniciatīva būtu iedzīvotājiem labvēlīga – līdzīgi kā viesabonēšanas tiesiskais regulējums telesakaru nozarē, lai gan ar mazāku ietekmi uz ikviena iedzīvotāja ikdienas dzīvi.

Vēlamā risinājuma varianta izmaksas (ja tāda nav, galveno variantu izmaksas)

Maksājumu pakalpojumu sniedzēji zaudētu daļu ieņēmumu, kas atbilstu lietotāju gūtajiem ietaupījumiem, tomēr šie zaudējumi varētu tikt mazināti ilgākā termiņā – palielinot darījumu apjomu. Papildu izmaksas publiskajām (uzraudzības) iestādēm saistībā ar regulas prasību izpildi būtu nenozīmīgas.

Ietekme uz uzņēmumiem, t. sk. MVU un mikrouzņēmumiem

MVU, kas darbojas eurozonā, var sagaidīt lielāku pieprasījumu no dalībvalstīm, kas nav eurozonas dalībnieces, kurās lielas maksas par pārrobežu maksājumiem ir ievērojams šķērslis. MVU dalībvalstīs, kas nav eurozonas dalībnieces, spēs sadarboties ar visiem ES iedzīvotājiem un uzņēmumiem, izmantojot maksājumus ar nelielām izmaksām, un nevis tikai ar savas valsts iedzīvotājiem. Tādējādi tie kļūs konkurētspējīgāki vienotajā tirgū. Visvairāk iegūs mazākie MVU, jo tie nevar ietekmēt maksas, kuras tie maksā par pārrobežu maksājumiem.

Nozīmīga ietekme uz valstu budžetiem un pārvaldes iestādēm

Nav sagaidāms, ka iniciatīvai būs ietekme uz valstu budžetiem un pārvaldes iestādēm.

Cita nozīmīga ietekme

Pēc iniciatīvas īstenošanas samazināsies maksājumu pakalpojumu sniedzēju ieņēmumi, un maksājumu pakalpojumu sniedzēji varētu šo ieņēmumu zaudējumu kompensēt ar valūtas maiņas izmaksām, jo šīs izmaksas maksājumu pakalpojumu lietotājiem ir mazāk zināmas un nav pietiekami pārredzamas, lai

maksājumu pakalpojumu lietotāji spētu konstatēt to apmēru. Maksājumu pakalpojumu direktīva jau ietver pārredzamības prasības, kas ir jāizstrādā vēl detalizētāk, lai palielinātu to iedarbīgumu. Ņemot vērā valūtas maiņas tehnisko dimensiju ātri mainīgajā vidē, Eiropas Banku iestādei tiks uzdots izstrādāt regulatīvos tehniskos standartus, kuros labāk tiktu formulēta valūtas maiņas prakse.

D. Turpmākie pasākumi

Politikas pārskatīšanas termiņš

Politika ir jāpārskata pēc trim gadiem, lai pārbaudītu, vai maksājumu pakalpojumu sniedzēji nav mēģinājuši atgūt zaudētos ieņēmumus, palielinot citas cenas, un vai regulas tvērums būtu jāpaplašina vēl vairāk, to attiecinot arī uz citiem darījumiem.